

Continuïteit van zorg

Het NHG-congres werd op 22 november 1991 gehouden in Amsterdam met als titel 'Continuïteit van zorg: verbanden leggen of doekjes voor het bloeden?' Aan het congres werd door 1370 personen deelgenomen: 965 huisartsen, 385 praktijkassistenten en 20 partners.

Inleiding

In zijn openingsrede wees NHG-voorzitter Tielens erop dat aanwezigheid op dit congres onvermijdelijk een inbreuk betekende op de persoonlijke continuïteit in de zorg die huisartsen hun patiënten trachten te bieden. Deze discontinuïteit geeft al aan dat continuïteit van zorg niet identiek is aan persoonlijke continuïteit.

Het enorme aantal onderwerpen dat de rest van de dag aan de orde zou komen, illustreerde dat – zoals Philipsen het uitdrukte – continuïteit van zorg een begrip is met wisselende betekenissen en verschijningsvormen. Ondanks deze meerduidigheid stelde het NHG zich bij monde van Tielens op het standpunt dat de huisarts zich toetsbaar wil opstellen met betrekking tot de continuïteit in de zorg. Dit is mede van belang, gezien de ongunstige politieke ontwikkelingen die Tielens signaleerde. Als patiënten voortaan niet meer op naam van een huisarts geregistreerd staan en er geen verwijzing van de huisarts meer nodig is om de hulp van een specialist te zoeken, wordt de continuïteit in de zorg ernstig ondermijnd. Mede daardoor wordt een sterk punt van de gezondheidszorg in Nederland zomaar losgelaten, met alle ongunstige gevolgen van dien.

Heert-Dokterprijs

De NHG-prijs voor het beste artikel in *Huisarts en Wetenschap* wordt voortaan genoemd naar de oud-NHG-voorzitter en emeritus hoogleraar Heert Dokter, die de prijs, inmiddels verhoogd tot NLG 1500,- voor de laatste maal mocht uitreiken. Een jury bestaande uit R.A. de Melker, V.C.L. Tielens en J. de Haan beoordeelde alle onderzoeksartikelen van huisartsen die van november 1990 t/m oktober 1991 in H&W gepubliceerd waren. De prijs viel ten deel aan Joost Zaat, huisarts te Purmerend, voor zijn artikelen op het gebied van laboratoriumonderzoek door de huisarts. Het praktijkgerichte karakter van zijn onderzoek werd met name door de jury gewaardeerd.

Uit het juryrapport blijkt dat de NHG-prijs niet alleen een naamsverandering heeft ondergaan; er blijkt ook – mogelijk zonder dat men daar goed bij heeft stilgestaan – een nieuw selectiecriteria te zijn geïntroduceerd. Alleen verslagen van oorspronkelijk onderzoek kwamen dit jaar voor de prijs in aanmerking; litera-

tuuroverzichten en methodologische, beschouwende en casuïstische artikelen werden daardoor, in tegenstelling tot voorgaande jaren, buitengesloten, terwijl het belang daarvan voor de wetenschappelijke ontwikkeling van de huisartsgeneeskunde toch niet ontkend kan worden. Er ligt een taak voor het NHG-bestuur om zich op het doel van en de selectiecriteria voor de Heert-Dokterprijs te beraden. Dan kan wellicht opnieuw gekeken worden of de beperking tot huisartsen nog in overeenstemming is met de belangrijke bijdrage die auteurs van andere disciplines aan H&W leveren.

Love

Prof. I.R. McWhinney uit Canada legde in zijn lezing, zoals te verwachten was, sterk de nadruk op het persoonlijke element in de continuïteit van de zorg. Hij definieerde continuity of care dan ook als 'the uninterrupted responsibility of one doctor for a patient's care'. Hij achtte het vooral 'a moral issue'. In dit licht sprak hij liever van healing in plaats van curing ('healing is enhanced by the relationship with the healer'). In een goed huisarts-patiënt contact evolueert 'care' naar zijn mening naar 'love'. Daarbij kunnen een goede registratie en andere professionele maatregelen nooit een substituut vormen voor de persoonlijke zorg. McWhinney erkende dat het meetbare effect van deze interpretatie van continuïteit van zorg nog onvoldoende in kaart is gebracht, maar hij achtte 'the intrinsic merits of personal care' een voldoende argument om er een warm pleidooi voor te houden.

De tweede spreker, de socioloog Prof. dr. H. Philipsen stelde zich aan de andere kant van het continuïteitsspectrum op en benadrukte de netwerkbenadering in de hulpverlening. Hij stond vooral stil bij thuiszorg en samenwerking met andere disciplines en verloor het feitelijke huisarts-patiënt contact uit het oog.

Parallelsessies

Tijdens een reeks lezingen in een drietal parallelprogramma's kwam op ongeveer het hele spectrum aan huisartsgeneeskundige onderwerpen aan de orde, maar nu vooral bekeken vanuit de invalshoek continuïteit in de zorg. Naast lezingen in de grote zaal waren er talloze workshops, waarvan men er slechts één kon bijwonen. Naar ik vernam, droegen veel workshops meer het karakter van een lezing in klein verband en was de mogelijkheid voor inbreng van de deelnemers zeer beperkt.

De meningen over het grootschalige karakter van het NHG-congres zullen wel verdeeld blijven, maar enige bezinning op de optimale vorm en structurering van dit jaarlijkse evenement lijkt

wel op zijn plaats. Nu laten het brede aanbod en de beperkte mogelijkheid om daar kennis te nemen, menigeen met een gevoel achter dat hij het nodige gemist heeft. Waar men in ieder geval ruim de tijd voor had, waren de vele demonstraties van technieken, vaardigheden en benaderingswijzen en de talloze stands van de farmaceutische industrie en andere organisaties.

De faciliteiten die in de congresruimte beschikbaar zijn, verdienen overigens meer aandacht. Wonderlijk genoeg bleek het RAI-congrescentrum op het gebied van de lunch en de technische voorzieningen in de werkgroepruimten op hinderlijke wijze tekort te schieten.

Slot

Voordat men zich naar de borrel en eventueel naar maaltijd en feest kon begeven, vond nog de afsluiting van het congres plaats. Daarbij werd de NHG-speld uitgereikt aan Henk van der Velden voor zijn verdiensten voor het Genootschap, met name als lid van de redactiecommissie voor *Huisarts en Wetenschap*. Als finale presenteerde Hans van der Voort traditiegetrouw zijn sketch. Onder puingerommel werd de toeneemende agressie in de spreekkamer onder de aandacht gebracht (als wrede verstoring van de continuïteit in de zorg?).

Het volgende congres heeft als onderwerp het bewegingsapparaat; het zal op 4 december 1992 worden gehouden in Maastricht.

Frans J. Meijman

NOTA BENE

Bij de plannen om het Nederlandse gezondheidszorgsysteem te veranderen, wordt te veel naar de zwakke kanten en te weinig naar de sterke kanten van het huidige systeem gekeken.

Stelling bij: Kersten TJJMT. De invloed van huisartsen in de tweedelij [Dissertatie Rijksuniversiteit Utrecht]. Utrecht: Nivel, 1992.